

NYHEDSBREV

#3 - December 2021

Prolog v/Michael Ørnø

Kære medlemmer

Nærværende nyhedsbrev afspejler et meget højt aktivitetsniveau i foreningen. Der er fuld gang i flytningen til Charlotteskolen og opmagasineringen af resten. På bestyrelsens vegne vil jeg gerne takke for den kæmpe indsats foreningens aktive yder i den forbindelse. Der pakkes, slæbes, tænkes og bidrages i stort og småt. Der er altid brug for en ekstra hånd, så hvis du har lidt tid til at bidrage, så tag kontakt til Claus Andersen - claus.andersen@enkel-it.dk.

Det går fornuftigt med at tiltrække nye virksomhedsmedlemmer, som er med til at udvide netværket omkring foreningen og sikre foreningen økonomisk. Vi har dog stadig mange udgifter til flytningen og opmagasineringen og alle tilskud skattes højt - store som små. Kender du nogen, som kunne tænkes at ville støtte vores arbejde, så giv et prej på moe@datamuseum.dk. Du kan også som medlem købe vores t-shirt - se annoncen senere i nyhedsbrevet.

Vi slutter 2021 med en klar kurs mod fremtiden og gode udsigter for vores fremtidige arbejde.

God jul & tak for i år

Foreningens nye (agile) lokaler v/Poul-Henning Kamp

Høje Tåstrup kommune har stillet administrationsbygningen på den nys nedlagte Charlotteskole til rådighed for Datahistorisk Forening i nogle få år, inden skolen rives ned.

Vi sigter benhårdt efter at holde housewarming for medlemmerne på DASK's fødselsdag, d. 13 februar. Tiden & sundhedsmyndighederne må vise om det bliver med fysisk fremmøde eller som video-arrangement, men sæt under alle omstændigheder kryds i kalenderen.

Det faldt i mit lod at planlægge hvordan vi indretter os i bygningen og i denne artikel vil jeg dele mine overvejelser og resultatet med medlemmerne.

Vel vidende at intet er så permanent som det der kaldes midlertidigt, skal vi kun bo i den begrænsede plads i Hedehusene i et par år eller tre, mens vi rejser penge til en permanent domicil for hele samlingen.

Formålet med Hedehusene er derfor primært at overbevise fonde, virksomheder og privatpersoner om at de bør bidrage til et permanent domicil, ved at vise både hvilket potentiale vores samling har, men måske i højere grad hvilket potentiale foreningen har sammen med samlingen, sekundært vil vi rigtig gerne tiltrække flere aktive medlemmer og åbne vores aktiviteter for det omgivende samfund.

Med en så kort tidshorisont udgør bygningen, i den stand vi overtager den, en

ret uforanderlig ramme. Forskellige ideer til store og små ombygninger har været diskuteret, men ingen af dem har holdt stangmål, så skillevæggene står hvor de står, lyskontakterne sidder hvor de sidder og adgangsforholdene er som de er.

Netop adgangsforholdene har stor indflydelse for dispositionen. Bygningen er opført i 1970'erne i brutalistisk stil med masser af in-situ støbt beton. Adgangen til 1. sal er udelukkende via en solid men ikke overvældende bred betontrappe midt i bygningen. Vi har kigget efter mulige smuthuller, men der er ingen: Alt hvad der skal op på 1. sal skal op ad trappen, på den ene eller anden måde.

Det gælder også mennesker og når alle toiletterne tilmed ligger i stueetagen, giver det sig selv, at foredrag og møder nødvendigvis må finde sted i stueetagen, hvor der kun er et rum der er stort nok til f.eks. en klasse på udflygt, så det var næsten den nemmeste beslutning at tage.

Vi har fra starten afskrevet os muligheden for at udstille vores GIER og RC4000 computere i Hedehusene, både af rent praktisk hensyn, GIER kan kun komme igennem dørene hvis den ligger ned og RC4000 kræver større rum end bygningen har, men også for at skåne dem for at blive flyttet flere gange end højst nødvendigt.

Men de "mellemstore" systemer, rack-systemer som RC3600 og CR80 tager vi naturligvis med og de skal heller ikke op ad trappen.

Hvis vi ser bort fra de RC3600 systemer der stod på undervisningsinstitutioner, var sådanne rack-systemer næsten altid placeret i "EDB-rummet", et specielt indrettet lokale, med hævet gulv og aktiv luftkøling osv. Det kommer de også til i Hedehusene, selvom det ikke bliver helt så autentisk som vi kunne ønske.

Det hævede gulv ligger klar på vores fjernlager, men det må vente en postgang. Selv hvis vi lagde fliserne direkte ud på det eksisterende gulv, skulle der stadig laves en eller anden form for

rampe så folk ikke falder over kanten. Kølingen bliver det der på moderne dansk hedder "Frikøling": Vi åbner et vindue hvis det bliver nødvendigt.

Der er et gennemgangslokale på blot 10m² klemt inden mellem skolekontoret og et halvt stort hjørnelokale, der igen er lavet ved at slå to små kontorer sammen. Væggen mod skolekontoret består af glas fra brysthøjde til loftet. I lokalet står det tekniske udstyr til "allekaldet" og da dette har en rolle i evakuering og brandsikring af hele skolen, skal det blive stående og være funktionsdygtigt.

Det er ikke mange ting man kan udstille på 10m² under de vilkår, men vi gør forsøget: Hjørnerummet bliver vores EDB-rum og det lille rum bliver "operatørrummet", hvor vi kan have konsolterminaler til de kørende systemer og samtidig udstille nogle af de forskellige datamedier som operatørerne jonglerede med.

Nu da vi kender størrelsen af vores EDB-rum, 7x4,6m minus to døre, kan vi beslutte hvor meget vi kan fylde ind i det. I modsætning til normale EDB-rum skal der også være plads til publikum, men vi tror vi kan finde plads til RC3502, RC3600, RC8000, RC9000, CR80, en DDE SuperMax og et tidstypisk netværksrack.

I næste nummer af nyhedsbrevet fortsætter beskrivelsen af indretningen.

Datamuseum.dk T-Shirt

Vi har fået produceret en T-shirt i navy blå og sort, med tryk på ryggen af noget af den første danske kode, skrevet til DASK. Rutinen til at beregne kvadratrods er kodet af Niels Iver Bech og Willy Heise i 1958.

Vi sælger den til 299,- + evt. forsendelse.

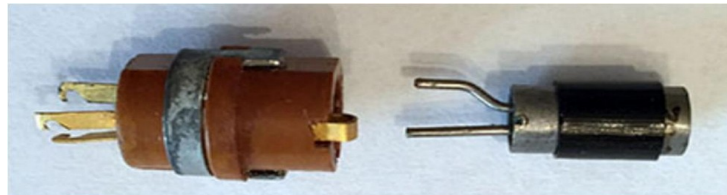
Skal du have denne perfekte gave til dig selv og støtte foreningen, bestiller du via mail til moe@datamuseum.dk eller se mere på <https://datamuseum.dk/merchandise>

Samlingen har ordet v/Finn Verner Nielsen

Det meste af samlingen flyttes til magasiner – stort som småt

Igennem længere tid har vi flyttet meget af samlingen til lejede magasiner. Nu er vi også begyndt at flytte til de nye lokaler på Charlotteskolen i Hedehusene. Vi flytter såvel store ting som nogle af de allermindste ting vi har. I sidstnævnte kategori hører et par helt unikke transistorer. Næppe nogen anden elektronisk konstruktion eller komponent har haft så stor betydning for vores dagligdag som transistoren.

De første transistorer blev fremstillet i USA i 1947, og udviklingen er beskrevet i en artikel i Ingeniøren fra november 1950:

<https://www.e-pages.dk/ingarkiv/7362/5>

Vi er så heldige, at vi i samlingen har en af de første Bell Type A prototype transistorer fra 1948/1949. Den er særlig historisk interessant, idet den har tilhørt den berømte Kaptajn Carlsen, der i slutningen af 1951 nægtede at forlade sit skib *Flying Enterprise*. Hvordan vi er kommet i besiddelse af denne helt unikke sag kan man læse om på bagsiden af Ingeniøren:

https://datamuseum.dk/w/images/b/b3/Bell_Type_A_Ingeni%C3%B8ren_5.10.2018.jpg

I 2008 fejrede vi 50-året for DASK, og ved den lejlighed fik vi af Professor emeritus Niels I. Meyer overrakt en af de første danskproducerede germanium transistorer fra en serie på 10 stk fremstillet i 1958 – 50 år tidligere. Teknisk kan de beskrives som fladetransistorer med indiumelektroder på germanium skive.

Niels I. Meyer fik i 1960 den tekniske doktorgrad for et arbejde med titlen *"Non-linear distortion and small-signal parameters of alloyed junction transistors"*, hvor han beskrev videnskabelige undersøgelser af ulineær forvrængning i transistorforstærkere. Et eksemplar af

doktorafhandlingen fulgte med den unikke transistor.

Kynde & Frey

Vi har fået lov at bringe striber fra Kynde & Freys tegneserie i nyhedsbrevet.

Striberne er blevet til i årene 1983 - 88, hvor de først blev offentliggjort i datalogbladet, siden talrige andre steder.

Forfatternes introduktion til serien:

"Handlingen tager sin begyndelse ca. da Gud skabte himlen og jorden og - ved en uforsigtig bevægelse - elektronisk databehandling. Ud over Skaberen og hans ærede modpart, Lucifer, deltager også en datalog, en hardwareneger, en assemblerprogrammør der har solgt sin sjæl, men om natten optræder som varulv, en humanist og sådan nogle der naturligt befolker et typisk dansk edb-miljø i slutfirserne".

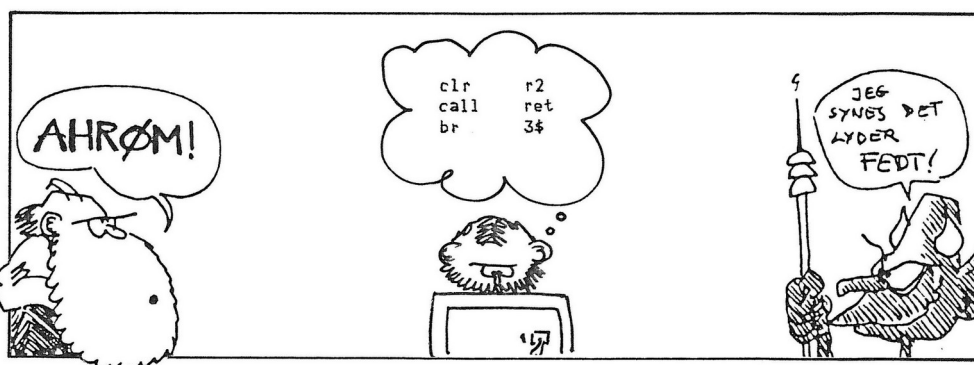
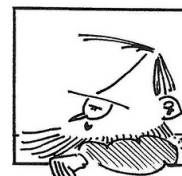
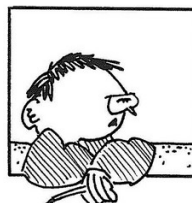
Striberne er forfattet af Karsten Kynde, tegnet af Niels Henrik Frey.

Hvis du ikke kan vente, så er hele serien at finde på: etc.etxt.dk - ellers bringer nyhedsbrevet en stribe i hvert nummer.

Vi starter med at introducere persongalleriet...

ETC.

KYNDE & FREY

GUD HERREN SELV.

Et utroligt tolerant og vennesølt væsen der skuer med mild skepsis på alt hvad som sker i striberne iøvrigt. Ikke mindst på det som har med elektronisk databehandling at gøre.

KARL KODER

Assemblerprogrammør. Ansat i Lucifers afdeling, efter sigende fordi han engang har kodet systemer til Sydafrika. Men sandheden om Kodekarl er at han har solgt sin sjæl ...

H.M. FANDEN,

Lucifer, kært barn har mange lus i skindpelsen. Leder af en mindre EDB-afdeling. Bortset fra det er Lucifer ikke rigtig ond, ligesom Gud ikke er helt almægtig - det er en tegneserie detteher.

SAMUEL BOGS

Hardwareingeniør, sort, seriens sunde midterpunkt og eneste nogenlunde normale menneske.

BITTEN

Omskolet humanist hvis mål det er at bibringe EDB-verdenen ånd og klassisk dannelse. Hun taler en universitær variant af den stor-københavnske dialekt.

EXBERT

Datalog med et ego på størrelse med en spærreballon. Har fået noget galt fat på begrebet almægtighed og kan af samme grund ikke fatte Guds rolle i serien.

Støt foreningen

Bidrag kan indsættes på konto 1551 12955863 eller via MobilePay 83901.

Månedens wiki-artikel

[Texas Instruments Silent 700](#)

Hvis du vil have adgang, så send en mail til wiki@datamuseum.dk for at blive oprettet.

Udvalg i DDHF

Bestyrelsen har nedsat en række udvalg. Hvis du er interesseret i at bidrage til arbejdet, er du meget velkommen til at kontakte udvalgets tovholder.

Samlingen:	Finn Verner Nielsen	- fvn@datamuseum.dk
Ny lokation:	Erik Lorenz Pedersen	- elp@datamuseum.dk
Torsdagsaktive:	Claus Andersen	- claus.andersen@enkel-it.dk
Aktivitetsudvalget:	Claus Andersen	- claus.andersen@enkel-it.dk
Kommunikation:	Michael Ørnø	- moe@datamuseum.dk
DDHF på langt sigt:	Michael Ørnø	- moe@datamuseum.dk
Økonomiudvalg:	Henrik Olsen	- henrik_olsen@mail.tele.dk
IT-udvalget:	Claus Andersen	- claus.andersen@enkel-it.dk

Dansk
Datahistorisk
Forening

Redaktion: Michael Ørnø. Kontakt: moe@datamuseum.dk

Gode forslag til nyhedsbrevet og foreningen i øvrigt modtages med glæde på ovenstående adresse.

Næste nummer bliver årets første og forventes i "posten" medio januar.